

Forslag til folketingsbeslutning om gennemførelse af løn- og tjenestetidsmæssig ligestilling mellem militære og civile værnepligtige.

[Af Alfred Hansen (DR) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 96. Fremsat 21/3 80).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Det fremgår af forslaget til folketingsbeslutning, at retsforbundet ønsker, at man snarest sikrer gennemførelsen af den videst mulige ligestilling mellem civil og militær værnepligt. Det gælder med hensyn til løn og tjenestetid og på andre tjenestevilkårsområder, hvor ligestilling kan gennemføres. Mere konkret ligger der i forslaget et ønske om, at tjenestetiden for civile værnepligtige, der nu er 11 måneder, nedsættes til 9 måneder, og at de civile værnepligtige får udbetalt samme løn som forsvarets og civilforsvarets værnepligtige.

Forslaget er praktisk taget enslydende med et beslutningsforslag, som retsforbundet fremsatte i oktober 1977, og som blev afvist af regeringen og af ordførerne fra partier, der repræsenterede 146 af tingets medlemmer. Den oplysning kommer jeg med, fordi forslagsstillerne i bemærkningerne til beslutningsforslaget siger, at flere ordførere dengang tog særdele positivt imod forslaget.

Folketinget har også senere, nemlig i december måned 1978, med stort flertal afvist tanken om at afkorte tjenestetiden for de civile værnepligtige og forhøje deres løn. Jeg henviser til folketingets forhandlinger 1978-79, sp. 3847-3859, hvor et lovforslag fra socialistisk folkeparti blev behandlet. Jeg har derfor vanskeligt ved at se, at der så kort tid efter, at folketinget sidst overvejede problemet, kan anføres ret mange nye synspunkter.

Regeringens stilling til forslaget er uforandret den, at der ikke er grundlag for at ændre tjenestetiden og aflønningen for de civile værnepligtige, og at det foreliggende beslutningsforslag derfor bør afvises. Jeg kan i enhver henseende tilslutte mig den argumentation, som mine to forgængere hr. Enggaard og hr. Egon Jensen gav, da folketinget sidst behandlede spørgsmålet, men jeg skal kort trække hovedpunkterne op.

Tjenestetiden for de civile værnepligtige blev i 1973 nedsat fra 16 måneder til 12 måneder. Det var en følge af, at den militære værnepligtstid blev nedsat fra 12 måneder til 9 måneder. Tjenestetidsnedsættelsen blev besluttet på grundlag af en opgørelse over det samlede antal arbejdstimer for forsvarets menige, muligheden for forlænget tjenestetid op til 18 måneder ved udtagelse til befalingsmænd, den mere krævende tjeneste i forsvaret, den ubekvemme arbejdstid og muligheden for genindkaldelser.

Heroverfor står, at de civile værnepligtige har gode muligheder for at blive udstationeret i nærheden af hjemmet, og at deres tjeneste har en helt igennem civil karakter. Der er fast arbejdstid, ingen vagter og risiko for forlænget tjenestetid ved udtagelsen til befalingsmænd.

Tjenestetiden for civile værnepligtige er i 1976 blevet yderligere nedsat til 11 måneder. Det skete ved lov nr. 289 af 10. juni 1976 om ændring af lov om værnepligtiges anvendelse til civilt arbejde. Denne forkortelse af tjenestetiden stod i forbindelse med, at der i 1976 blev gennemført en forbedring af aflønningen af forsvarets og civilforsvarets værnepligtige. Under forhandlingerne om denne lønforbedring var det en klar forudsætning, at den ikke også skulle tilfalde de civile værnepligtige, fordi de i så fald ville blive stillet økonomisk på samme måde som ved beskæftigelse på det almindelige arbejdsmarked. Det måtte derfor forudses, at den længere tjenestetid for de civile værnepligtige ikke ville blive følt som en byrde på samme måde som før, men måske snarere som en fordel. Desuden måtte man regne med, at den forholdsvist høje værnepligtsløns ville give anledning til problemer i forhold til lavtlønnede på nogle af udstationeringsstederne.

I stedet for at forhøje de civile værnepligtiges løn valgte man at nedsætte tjenestetiden til 11 måneder. Denne lovændring hvilede på en forudsætning om, at man hermed bevarede den hidtidige balance mellem de forskellige værnepligtsformer, således at værnepligtsbyrden ud fra en samlet vurdering af fordele og ulemper fortsat må siges at være lige stor for de forskellige grupper af værnepligtige.

Når man sammenligner lønnen for de civile og øvrige værnepligtige, må man tage i betragtning, at soldaterlønnen i sin helhed er skattepligtig A-indkomst, medens de civile